

မှတ်စုတို ၁၂၊ ဒစ်ဂျစ်တယ် အခွင့်အရေး

အင်တာနက်နှင့် အခြားသောဒစ်ဂျစ်တယ် နည်းပညာရပ်များသည် စတင်ပေါ်ထွန်းလာသည့်အချိန်မှစ၍ ဆယ်စုနှစ် များစွာအတွင်း ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ဖော်ညွှန်း ပြောဆိုသော အခြေအနေကို တော်လှန် ပြောင်းလဲလာခဲ့ပြီး၊ လူ့အခွင့်အရေး ကာကွယ်မှုအပါအဝင် အခြားသော လူမှုရေးဆိုင်ရာ အကျိုးရလဒ်များအတွက် အဓိက ယန္တရားတစ်ခု ဖြစ်လာခဲ့သည်။ ဤအကျိုးရလဒ်များသည် အလွန်အရေးကြီးလှသဖြင့် အင်တာနက် အသုံးပြုနိုင်ရန် လက်လှမ်းမီခြင်းကိုပင် လူ့အခွင့်အရေးတစ်ခုဟု ယူဆသည့်အမြင်များ တိုးတက်များပြား လာပေသည်။ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုနိုင်သော ကြားခံပစ္စည်း စံနှုန်းတစ်ခုအဖြစ် အင်တာနက် အသုံးပြုခြင်းကို ကာကွယ်ခြင်းသည် လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်၏ အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုကဲ့သို့ ဆိုသည်မှာ ရှင်းလင်းနေသည်။ အွန်လိုင်းဆက်သွယ်ရေး၏ အရေးပါမှုကို အကြိမ်ကြိမ် အသိအမှတ်ပြုခဲ့ကြရာ ၂၀၁၁ခုနှစ် လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အထူးပြဋ္ဌာန်းချက်များ ပူးတွဲကြေငြာချက်လည်း ပါဝင်ပြီး ယင်းကြေငြာချက်မှ “ကမ္ဘာတလွှားမှ သန်းထောင်ချီရှိသော လူများအား ပြောရေးဆိုခွင့်ဟူသော အသံတစ်ခု ပေးအပ်ရာတွင် အင်တာနက်၏ ပြောင်းလဲနိုင်စွမ်းရှိသော သဘာဝအရ ၎င်းတို့၏ သတင်းအချက်အလက် လက်လှမ်းမီ ရရှိနိုင်မှုစွမ်းရည်ကို သိသာစွာ တိုးမြှင့်လာစေခြင်းနှင့် ဗဟုဝါဒနှင့် သတင်း ရေးသား တင်ပြခြင်းတို့ပါ တိုးမြှင့်လာခဲ့သည်” ဟု မီးမောင်းထိုးပြခဲ့သည်။

၂၀၁၁ခုနှစ် လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော် ပြောဆိုခွင့်ဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အထူးပြဋ္ဌာန်းချက်များ ပူးတွဲကြေငြာချက်၌ နိုင်ငံများသည် အင်တာနက် အသုံးပြုခွင့်အား တိုးမြှင့်ပေးရမည် ဖြစ်ကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြထားပြီး “လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော် ပြောဆိုခွင့်ဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများကို ထိရောက်စွာ ပေးအပ်ခြင်းဖြင့် နိုင်ငံအများတွင် လူသားအားလုံး အင်တာနက် အသုံးပြုခွင့်ကို တိုးမြှင့်ပေးရန် မဖြစ်မနေလုပ်ဆောင်ရမည့် တာဝန်တစ်ရပ်ကို အပ်နှင်းသည်” ဟု တင်ပြထားသည်။ အင်တာနက် အသုံးပြုခွင့်သည် လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်းနှစ်ဆယ်ကျော်အတွင်း ခုန်ပြန်ကျော်လွှား တိုးပွားသော်လည်း၊ လူသားအားလုံး တန်းတူညီမျှစွာ အသုံးပြုခွင့် ရနိုင်ရန်မှာမူ စိန်ခေါ်မှုတစ်ခု ရှိနေဆဲပင်ဖြစ်သည်။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကြေးနန်းဆက်သွယ်ရေး သမဂ္ဂ (International Telecommunication Union - ITU)အရ ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများ၏ ပျမ်းမျှ အင်တာနက် အသုံးနိုင်ပြုမှုနှုန်းမှာ ၂၀၁၃ခုနှစ်တွင် ၇၇ရာခိုင်နှုန်းခန့် ရှိပြီး၊ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများတွင်မူ ပျမ်းမျှ အင်တာနက် အသုံးပြုမှုနှုန်းမှာ ၃၁ရာခိုင်နှုန်းသာ ရှိသည်။ ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ဒစ်ဂျစ်တယ် နည်းပညာ ကွာဟချက်အပြင် နိုင်ငံအများစု၌ ချမ်းသာကြွယ်ဝသော မြို့နေလူတန်းစားနှင့် ဆင်းရဲ နွမ်းပါးသော ကျေးလက် လူတန်းစားများအကြား ပြည်တွင်း ကွာဟမှုများလည်း တွေ့ကြုံနေရသည်။

ဆင်းရဲသား ပြည်သူများနှင့် အလွန် ခေါင်သော “လမ်းဆုံး” ကျေးလက်ဒေသများအတွက် အပါအဝင် အထူးသဖြင့် ဈေးကွက်အနေဖြင့်လုပ်ဆောင်ရန် မမျှော်လင့်နိုင်သည့် နေရာများတွင် နိုင်ငံတော်များမှ ပိုမိုမြင့်မားသော အင်တာနက် အသုံးပြုနိုင်မှုကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်သော၊ မြှင့်တင်ပေးသင့်သော နည်းလမ်း အတော်များများရှိပါသည်။ နှုန်းထားများ သတ်မှတ်သည့် စနစ်များ၊ အလုံးစုံသော ဝန်ဆောင်မှုဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များနှင့် လိုင်စင်ထုတ်ပေးရန်

သဘောတူညီချက်များ စသည့် စည်းကမ်း ကြီးကြပ် ထိန်းသိမ်းမှု ယန္တရားများသည် အင်တာနက်ကို ပိုမိုမြင့်မားစွာ လက်လှမ်းမီ အသုံးပြုနိုင်ရန် ကူညီပေးနိုင်သည်။ ဥပမာ အချို့နိုင်ငံများတွင် အင်တာနက် အသုံးပြုနိုင်ရန် ဝန်ဆောင်ပေးသူများသည် ကျေးလက်ဒေသနှင့် မြို့ပြဒေသများတွင် တန်းတူနှုန်းထားများ ကောက်ခံရန် လိုအပ်ပြီး ပိုမို အမြတ်အစွန်းရရှိသော မြို့ပြ အင်တာနက်ချိတ်ဆက်မှုများမှတစ်ဆင့် ကျေးလက် ကြီးမဲ့အင်တာနက် ချိတ်ဆက်မှု စတင် မိတ်ဆက်ခြင်းကို ထိရောက်စွာ ငွေကြေးပံ့ပိုးပေးသည်။ ဤလုပ်ငန်းစဉ်ကို ပြည်သူပိုင်ဘဏ္ဍာဖြင့် ကူညီထောက်ပံ့မှု ပေးခြင်းဖြစ်လည်း ပိုမို ကူညီပေးနိုင်သည်။ သတင်း အချက်အလက်နှင့် နည်းပညာ ဌာနများနှင့် ပြည်သူများ အင်တာနက် သုံးစွဲနိုင်သည့်နေရာများ တည်ထောင်နိုင်ခြင်း၊ အင်တာနက်ဆိုင်ရာ အသိပညာ အမြင်ဖွင့်ခြင်းနှင့် သုံးစွဲမှု တတ်မြောက်ခြင်းတို့သည်လည်း အင်တာနက် လက်လှမ်းမီမှုကို ချဲ့ထွင်နိုင်သည့် နည်းလမ်းများပင်ဖြစ်သည်။

အင်တာနက် အသုံးပြုမှု မြင့်မားလာခြင်းနှင့်အတူ အသရေဖျက်မှု ဥပဒေကဲ့သို့သော တည်ဆဲ ဥပဒေ စနစ်များကို ဆက်သွယ်ရေး ပတ်ဝန်းကျင်သစ်နှင့် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်အောင် လုပ်ဆောင်ရာတွင် လည်းကောင်း၊ အွန်လိုင်းမှ လိမ်လည်မှုများနှင့် ဆိုက်ဘာခြိမ်းခြောက်မှုများကဲ့သို့သော အမျိုးအစားသစ်အဖြစ် ပေါ်ထွက်လာမည့် ဒစ်ဂျစ်တယ် ရာဇဝတ်မှုများကို ကိုင်တွယ် ဖြေရှင်းရန်သာမက အွန်လိုင်း စီးပွားရေးကဲ့သို့သော အခွင့်အလမ်းသစ်များကိုပါ ကာကွယ်ပေးမည့် ဥပဒေ စနစ်အသစ်များကို ရေးဆွဲရန်လည်းကောင်း ဥပဒေဆိုင်ရာ စိန်ခေါ်မှုများလည်း လိုက်ပါလာသည်။ မှတ်သားရမည့် အရေးကြီးသော အချက်တစ်ချက်မှာ အွန်လိုင်း ရာဇဝတ်မှုများသည် ထင်ထားသလို အသစ်ပေါ်လာခြင်း မဟုတ်ချေ။ ဥပမာ လိမ်လည်မှုမှာ နိုင်ငံအများစုတွင် အတော်လေးပင် ယေဘုယျ စကားလုံးဖြင့် တရားဝင် တားမြစ်ထားပြီး ဖြစ်သည်။ အရေးယူသည့် နည်းပညာများနှင့် အနက် အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုချက်များကို ခေတ်နှင့် ကိုက်ညီအောင် ပြုပြင်မွမ်းမံရန် လိုအပ်နိုင်သော်လည်း နိုင်ငံများသည် တည်ဆဲ ဥပဒေဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ မလုံလောက်ဟု ရှင်းလင်းသော အထောက်အထားများ မရှိဘဲ ဥပဒေအသစ်များကို အလျင်အမြန် ပြဋ္ဌာန်းခြင်းကို ရှောင်ရှားသင့်သည်။

လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်အပေါ် သက်ရောက်သော ဥပဒေများ ရေးဆွဲရာတွင် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်းသည် အစဉ်အမြဲ အရေးကြီးသော်လည်း ဤအချက်သည် ခက်ခဲ ရုပ်ထွေးမှုများ၊ နည်းပညာဆိုင်ရာ နက်နဲမြင့်မားမှုများနှင့် လျှင်မြန်သော ပြောင်းလဲတတ်သည့် သဘာဝတို့ကြောင့် အင်တာနက်နှင့် ပတ်သက်လျှင် အထူးအရေးကြီးသည်။ ဥပဒေကိစ္စများတွင် နီးနွယ်ပါဝင်သူများစွာ၏ စိုးရိမ်ကြောင့်ကြမှုများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားမှသာလျှင် ကိုးရီးကားယားနှင့် နည်းပညာပိုင်းအရ ထိရောက်မှုမရှိသော စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများသာမက အပြစ်မရှိ သို့မဟုတ် နူးညံ့ကြင်နာသော အပြုအမူများ နှင့်တွဲလျက်ပါလာသည့် ထိခိုက်နစ်နာနိုင်စေသော အပြုအမူများ အား တားမြစ်သည့် ဥပဒေများကိုပါ ရှောင်ရှားနိုင်မည်။

အင်တာနက်ကဲ့သို့ မည်သည့် ဆက်သွယ်ရေး ကြားခံစနစ်နှင့် မဆို အင်တာနက်ပေါ်တွင် လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော် ပြောဆိုခွင့်အပေါ် သက်ရောက်မှုရှိသည့် မည်သည့် ကန့်သတ်ချက်မဆို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ နိုင်ငံသားနှင့် နိုင်ငံရေး အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ပဋိညာဉ် (*International Covenant on Civil and Political Rights - ICCPR*) အပိုဒ် ၁၉(၃)တွင် ပါရှိသော သုံးပိုင်းပါသည့် စာပိုဒ် တွင်ဖော်ပြထားသည်နှင့်အညီ အခြေခံ လူ့အခွင့်အရေး စံနှုန်းများနှင့် ကိုက်ညီရမည်ဖြစ်သည်။ (မှတ်စုတို အမှတ် ၂ ကို ဖတ်ပါ။) အခြားအနေအထားများအတွက် ပုံစံထုတ် ရေးဆွဲထားသော စည်းမျဉ်း စည်းကမ်း ဥပဒေများကို အင်တာနက်သို့ ရိုးရှင်းစွာ ပြောင်းရွှေ့လိုက်ခြင်းသည် အခြေခံ လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှု မတူညီခြင်းကြောင့် ပြဿနာများကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သည်။ ၂၀၁၁ခုနှစ် လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော် ပြောဆိုခွင့်ဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အထူးပြဋ္ဌာန်းချက်များ ပူးတွဲကြေငြာချက်၌ ဖော်ပြထားသည်မှာ -

တယ်လီဖုန်း ဆက်သွယ်မှုနှင့် ရုပ်သံထုတ်လွှင့်မှုတို့ကဲ့သို့ အခြားသော ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ နည်းလမ်းများအတွက် စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများ ရေးဆွဲရန် ချဉ်းကပ်သည့် နည်းလမ်းများကို

အင်တာနက်သို့ အလွယ်တကူ မကူးပြောင်းနိုင်ဘဲ အင်တာနက်အတွက် အတိအကျ ပုံစံထုတ်ရန် လိုအပ်သည်။

အွန်လိုင်းဆက်သွယ်ရေး၏ တမူထူးခြားသော လက္ခဏာတစ်ရပ်မှာ ပုဂ္ဂလိက ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်သူများသည် အရေးပါသော အခန်းကဏ္ဍတစ်ခုမှ ပါဝင်ခြင်းဖြစ်ပြီး ထိုသည်မှာ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအားဖြင့် အွန်လိုင်းရအောင် ဆောင်ရွက်ရာတွင် ပါဝင်သော နက်နဲဆန်းသစ်သည့် နည်းပညာနှင့် အခြေခံ အဆောက်အအုံ လိုအပ်ချက်များကြောင့်လည်း ဖြစ်သလို တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအားဖြင့် ၎င်းတို့မှ ပံ့ပိုးပေးနိုင်သော ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ ထပ်ဆင့် တန်ဖိုးများ၏ အလွန် များပြား ကျယ်ပြန့်သော အလားအလာ - ဥပမာ အင်တာနက် အချက်အလက် ရှာဖွေပေးသော ဝန်ဆောင်မှုများ သို့မဟုတ် (Facebook ကဲ့သို့) လူမှုမီဒီယာများကြောင့်လည်း ဖြစ်သည်။ အော့ဖ်လိုင်း ခေါ် အင်တာနက်ပြင်ပ ကမ္ဘာတွင် ထုတ်ဝေသူများနှင့် ရုပ်သံထုတ်လွှင့်သူများ ကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂလိက ကြားဝင် လုပ်ငန်းလုပ်သူများအတွက် ကန့်သတ်မှုအတိုင်းအတာသည် - မူလ စာရေးဆရာများ၏ တာဝန်ရှိမှုစံနှုန်းများ ကဲ့သို့ပင် တန်းတူရှိသည်။

ဤအချက်သည် အွန်လိုင်းတွင် လုံးဝ မဖြစ်နိုင်သည်မှာ "စာရေးသူများ" နှင့် ကြားခံတို့အကြား (Google သည် ၎င်း၏ ရှာဖွေပေးသော ဝန်ဆောင်မှုက အကြောင်းအရာတစ်ခုခုကို ရှာဖွေစဉ် ညွှန်းဆိုသော အသရေဖျက်ပြားစေသည့် ဖော်ပြချက်များအတွက် ဥပဒေအရ တာဝန်ရှိခဲ့ပါက ဟုသာ စဉ်းစားကြည့်ပါ) လွန်စွာ ကွဲပြား ခြားနားသော ဆက်ဆံရေးကြောင့် ဖြစ်သည်။ ဤအချက်ကို ကိုင်တွယ် ဖြေရှင်းရာတွင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဥပဒေများသည် ကြားခံများအား အင်တာနက်ပေါ်တွင် တင်ထားသော ပုံများ၊ စာများနှင့် အခြား အရာများကို ပြန်ရုတ်သိမ်းရန် အမိန့်ပေးခံရသည့် အခါမှလွဲ၍ တာဝန်ရှိမှုမှ ကာကွယ်ပေးသင့်ကြောင်း ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။

တရားစီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာများသည် သတိပေးခြင်းနှင့် တင်ထားသော အကြောင်းအရာများကို ပြန်ရုတ်သိမ်းခြင်းဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်း စည်းကမ်း များကို လိုက်နာကျင့်သုံးရာ ယင်းဥပဒေအရ ပြဿနာ ဖြစ်နိုင်သည်ဟု အသိပေး အကြောင်းကြားခြင်းခံရသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ကြားခံများမှ ထိုတင်ထားသော အကြောင်းအရာများအား ချက်ချင်း အင်တာနက်ပေါ်မှ ပြန်ရုတ်သိမ်းပေးရန်လိုသည်။ ထိုသို့သော သတိပေးချက် ထုတ်ပေးသူ မည်သူ့ကိုမဆို ဆင်ဆာဖြတ်ခွင့်နှင့် ဗီတိုဖြင့် ငြင်းပယ်ခွင့် အာဏာတစ်ခုကို ပေးအပ်လိုက်ခြင်းသာ ဖြစ်သောကြောင့် ဤ ပြဋ္ဌာန်းချက်သည် အွန်လိုင်းပေါ်တွင် ထုတ်ပြန် ပြောဆိုချက်အတွက် မလုံလောက်သော ကာကွယ်မှုကို ပေးလေသည်။ ပိုမို ကောင်းမွန်သော အလေ့အထမှာ တရားရုံးနှင့် အမှီအခိုကင်းသော စည်းကမ်း ထိန်းသိမ်းရေး အဖွဲ့ တို့ကဲ့သို့သော အမှီအခိုကင်းသော စောင့်ကြည့်ရေး အဖွဲ့များမှ ကြားခံများအား အင်တာနက်ပေါ်တွင်တင်ထားသော အရာဝတ္ထုများကို ရုတ်သိမ်းရန် အမိန့်ပေးမှသာလျှင် ဆောင်ရွက်ရန် ဖြစ်ပြီး အချို့သော ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံများတွင် ပိုမို အားကောင်းသော "လုံခြုံသည့် ဆိပ်ကမ်း" ဟု အမည်ရသော ကာကွယ်မှုများကို ယင်းကဲ့သို့ ချမှတ်ထားသည်။

အင်တာနက်၏ အခြားသော တမူထူးခြားမှုတစ်ခုမှာ မည်သည့်နေရာမှ မဆို လွှင့်တင် လိုက်သော အချက်အလက် အရာဝတ္ထုများကို အသုံးပြုသူများသည်လည်း မည်သည့်နေရာမှမဆို ချက်ချင်း ရယူ သုံးစွဲနိုင်ခြင်း ဖြစ်သော ကမ္ဘာနှင့်အဝှမ်း စစ်မှန်သော သဘော သဘာဝ ဖြစ်သည်။ ၎င်းအချက်ကြောင့် အင်တာနက်တွင် ပါဝင်သော အကြောင်းအရာများနှင့် ပတ်သက်ပြီး တရားဥပဒေဆိုင်ရာ အမှုအခင်းများ တိုးပွားပေါ်ပေါက်လာစေသည်။ ထိုအချက်သည် အသရေဖျက်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး အထူး ပြဿနာတစ်ရပ် ဖြစ်လာပြီး တရားလိုများမှာ အသရေဖျက်မှု ခရီးသွားလုပ်ငန်း လုပ်လာကြကာ တရားလိုအတွက် အဆင်ပြေနိုင်မည့် တရားစီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာကို လိုက်ရှာပြီး အမှုဖွင့်ကြသည်။ ဤသည်ကို ဖြေရှင်းရန် လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော် ပြောဆိုခွင့်ဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အထူးပြဋ္ဌာန်းချက်များမှ ၎င်းတို့၏ ၂၀၁၁ခုနှစ် ပူးတွဲကြေငြာချက်တွင် အောက်ပါ ချဉ်းကပ်ပုံဖြင့် ဆောင်ရွက်ရန် တိုက်တွန်းထားသည် -

အင်တာနက်တွင် ပါဝင်သည့် အကြောင်းအရာများနှင့် ပတ်သက်၍ တရားစွဲမည့် အမှုများ၏ တရားစီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာကို ထိုအမှုများနှင့် အမှန်တကယ် ခိုင်မာသော ချိတ်ဆက်မှုရှိသော နိုင်ငံများတွင်သာ ကန့်သတ်ပေးရမည်ဖြစ်သည်။ ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ပုံမှန်အားဖြင့် ရေးသားတင်ပြသူသည် ထိုနိုင်ငံတွင် အခြေချထားသောကြောင့်၊ ထိုအကြောင်းအရာများကို ထိုနိုင်ငံတွင် အင်တာနက်ပေါ် လွှင့်တင်ခဲ့သောကြောင့်နှင့်/သို့မဟုတ် ထိုအကြောင်းအရာသည် ထိုနိုင်ငံသို့ ဦးတည်ထားသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ပုဂ္ဂလိက ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ အဖွဲ့များသည် ခိုင်မာထင်ရှားသော ထိခိုက်နစ်နာမှုများ ခံစားရကြောင်း သက်သေပြနိုင်မှသာ သတ်မှတ်ထားသော တရားစီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာအတွင်း တရားစွဲဆိုနိုင်စွမ်းရှိသည်။ (အသရေဖျက်မှု ခရီးသွားလုပ်ငန်းကို တားဆီးရန် ထုတ်ပြန်ထားသော ဥပဒေ)။

အင်တာနက် အသုံးပြုမှု၏ နောက်ထပ် တမူထူးခြားသည့် လက္ခဏာ တစ်ရပ်မှာ စကားသဖွယ် စီစစ်ခြင်းနှင့် တားဆီးခြင်း စနစ်များ ကဲ့သို့သော နည်းပညာကို အခြေခံထားသည့် ထိန်းချုပ်မှုစနစ် သစ်များကို ခွင့်ပြုလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ စီစစ်သော စနစ်များသည် နောက်ဆုံး အသုံးပြုသူများ၏ ၎င်းတို့ထံရောက်လာသော အကြောင်းအရာများအပေါ် ထိန်းချုပ်မှု ပြုလုပ်ခြင်းကို ပိုမိုတိုးတက်စေသော်လည်း နိုင်ငံများမှ မဖြစ်မနေ လုပ်ဆောင်ရန် ပြဋ္ဌာန်းထားသော စီစစ်ခြင်း သို့မဟုတ် တားဆီးခြင်း စနစ်များမှာ ယခင် ဆင်ဆာစနစ်၏ တရားမူတမူမရှိသည့် ပုံစံတစ်ခုကို ကိုယ်စားပြုသည်။ ထိုသို့ တားဆီးမှု စနစ်၏ အဆုံးစွန်သော ပုံစံများတွင် အကျော်ကြားဆုံးနှင့် ထိုးထွင်းဝင်ရောက်တားဆီးနိုင်မှု အမြင့်ဆုံး မှာ တရုတ်နိုင်ငံ၏ ဂရိတ်ဖိုင်းယားဂေါလ် “မဟာမီးတံတိုင်း” (Great Firewall) စံနစ် ဖြစ်သည်။ အလားတူ စနစ်များကို အခြားသော နိုင်ငံများတွင် စူးစမ်း ရှာဖွေ သို့မဟုတ် လက်တွေ့ အကောင်အထည်ဖော်နေကြရာ ရုရှား၊ အီသီယိုးပီးယားနှင့် ကာဇက်စတန်နိုင်ငံတို့ ပါဝင်၍ ဤစနစ်များသည် အင်တာနက်၏ သဘော သဘာဝကို ဖွဲ့စည်းပုံအရပင် အဓိက ခြိမ်းခြောက်လျှက်ရှိသည်။ တရုတ်နိုင်ငံ၏ ဂရိတ်ဖိုင်းယားဂေါလ် စနစ်မှာ တရုတ်ပြည်သူများ၏ အင်တာနက် အသုံးပြုနိုင်စွမ်းကို ကန့်သတ်ရုံမျှမက နေရာအနှံ့မှ အင်တာနက် အသုံးပြုသူများ နှင့် တရုတ်ပြည်ရောက် လူအများ အကြား ဆက်သွယ်နိုင်စွမ်းကိုလည်း လျော့ပါးစေသည်။

အင်တာနက်၏ အခြား အရေးကြီးသော ကိစ္စတစ်ရပ်မှာ ကွန်ယက်၏ ကြားနေ မူဝါဒဖြစ်သည်။ အနိမ့်ဆုံးအဖြစ် အင်တာနက် အသွားအလာတွင် ခွဲခြားဆက်ဆံမှုကို လုံးဝ ဖယ်ထုတ်ထားသည်။ လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော် ပြောဆိုခွင့်ဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အထူးပြဋ္ဌာန်းချက်များမှ ၎င်းတို့၏ ၂၀၁၁ခုနှစ် ပူးတွဲကြေငြာချက်တွင် “အင်တာနက်မှ သတင်း အချက်အလက်နှင့် အသွားအလာ၏ အသုံးပြုမှုတွင် စက်ကိရိယာ၊ ပါဝင်သည့် အကြောင်းအရာ၊ ရေးသားသူ၊ အရင်းအမြစ်နှင့်/သို့မဟုတ် ပါဝင်သည့် အကြောင်းအရာ၏ ရည်ရွယ်ချက်၊ ဝန်ဆောင်မှု သို့မဟုတ် လုပ်ဆောင်ချက်တို့အပေါ် မူတည်၍ ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းမပြုရ”ဟု ဖော်ပြထားသည်။ အင်တာနက်လိုင်းယူခြင်းနှင့် အင်တာနက်မှ အချက်အလက် လက်ခံ ရယူခြင်းအတွက် ပေးရသည့် အဖိုးအခ နှုန်းထားများ မတူညီမှုပစ္စည်းသည် ပိုမို အငြင်းပွားဖွယ် ဖြစ်သည်။ အချို့သော ထောက်ခံသူများက ၎င်းကဲ့သို့ နှုန်းထား ကွဲပြားမှုများကို တားမြစ်လိုသော်လည်း မတူညီသော နှုန်းထားကောက်ခံမှုမှာ အမြစ်တွယ်နေပြီးဖြစ်သောကြောင့် လုံးဝ ကွယ်ပျောက်သွားရန်မှာ မဖြစ်နိုင်ပေ။

အင်တာနက် အသုံးပြုမှု မြင့်မားလာခြင်းသည် တည်ထောင်ထားသော မူပိုင်ခွင့်နှင့် ဉာဏပစ္စည်းဆိုင်ရာ ပိုင်ဆိုင်မှုကို ကာကွယ်သည့် စနစ်အတွက် အရေးပါလာသည့် စိန်ခေါ်မှုတစ်ရပ် ဖြစ်လာသည်။ အင်တာနက်သည် များပြားလှသော တီထွင် ဖန်တီးနိုင်မှုနှင့် အနုပညာပုံစံသစ်များ မွေးဖွားလာရန် ကူညီ ပံ့ပိုးပေးသည်။ သို့သော်လည်း ဒစ်ဂျစ်တယ် ဖိုင်များကို အလွယ်တကူ ကူးယူခြင်းနှင့် မျှဝေ ဖြန့်ဖြူးနိုင်ခြင်းတို့ကြောင့် မူပိုင်ခွင့် ချိုးဖောက်မှုများမှာ ယခင်က မကြုံဖူးလောက်သည့် အဆင့်များအထိ တိုးမြင့်လာသည်။ အနုပညာ ဖန်တီးသူများ၏ အသက်ရှင် နေထိုင်မှုအတွက် ဒစ်ဂျစ်တယ်စနစ်ဖြင့် ရောင်းချနိုင်မှု အပါအဝင် ဝင်ငွေ ရရှိနိုင်သည့် အခွင့်အရေးကို သေချာ လုံခြုံစွာ ကာကွယ်ပေးပေးသင့်သော်လည်း နိုင်ငံများသည် မူပိုင်ခွင့် ခြွင်းချက်များ (ဥပမာ မျှတသော အသုံးချမှုနှင့် မျှတသော အရောင်းအဝယ်)ကို ဒစ်ဂျစ်တယ်ခေတ်ကာလ အရသင့်တော်လျော်ညီသော ဟန်ဖြင့် ကျယ်ပြန့်စွာ အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုနိုင်အောင်လည်း သေချာစွာ လုပ်ဆောင်ပေးသင့်သည်။ စည်းကမ်း ချိုးဖောက်မှုများအတွက် အထူးသဖြင့်

အင်တာနက် အသုံးပြုမှုကို ပိတ်ပင်ခြင်းကဲ့သို့ အလွန် ပြင်းထန်သော အပြစ်ဒဏ်ပေးမှုများကို ဂရုတစိုက် ရှောင်ရှားသင့်သည်။

Further Reading:

ပိုမိုဖတ်ရှုလေ့လာရန်

- International Telecommunication Union, *ICT Facts and Figures*, 2013: <http://www.itu.int/en/ITU-D/Statistics/Documents/facts/ICTFactsFigures2013-e.pdf>.
- Centre for Law and Democracy, *A Truly World-Wide Web: Assessing the Internet from the Perspective of Human Rights*, 2012: <http://www.law-democracy.org/wp-content/uploads/2010/07/final-Internet.pdf>.
- Joint Declaration on Freedom of Expression and the Internet: <http://www.law-democracy.org/wp-content/uploads/2010/07/11.06.Joint-Declaration.Internet.pdf>.